

La Paay

A black and white close-up portrait of a woman with voluminous, wavy blonde hair. She is looking slightly to the right of the camera with a subtle smile. She is wearing a thin necklace with a cross pendant. In the foreground, a glass of champagne with a bottle neck is visible, partially obscuring the bottom of the frame.

door Bert van der Veer

Patricia Paay is een icoon, een ster, een vedette, een diva, een voorbeeld voor velen. Haar genen zijn niet te kopiëren, haar mentaliteit valt lastig te imiteren. Wie ze is en hoe ze eruitziet heeft ze voor een groot deel in eigen handen gehad.

Ze staat haar leven lang al in de spotlights, al vluchtte ze soms ook naar de anonimiteit. Ze genoot van succes, maar wendde het steven als haar hart dat ingaf. Ze wentelde zich in weelde, maar overleefde ook een heftig faillissement en een tumultueuze scheiding. Door alles heen, en tot op de dag van vandaag, straalt ze van de levenslust.

La Paay is het verhaal van een sterke, soms wispelturige, beeldschone, perfectionistische en veelzijdige vrouw, die uitvoerig terugkijkt op haar leven, maar de blik gericht houdt op haar toekomst.

Bert van der Veer
mei 2013

La Paay

- 1 Een zangeresje 1949-1970 15
- 2 Who's that lady 1971-1982 51
- 3 The Star Sisters 1983-1987 81
- 4 New York 1987-1999 103
- 5 Body & Soul 125
- 6 Terug naar Nederland 1999-2004 135
- 7 Engeland 2004-2009 147
- 8 En weer terug naar Nederland 2009-heden 165

1

Een zangeresje
1949-1970

Ergens in Twente

Ze had al geen zin in dat optreden, maar ze had eigenlijk nooit zin. Als anderen het gezellig kregen, moest zij op pad. Dan sliep ze maar wat in de auto naast haar manager, die chauffeerde. Als ze in de buurt kwamen, hoopte ze dat ze de locatie niet zouden kunnen vinden. Eén keer is dat ook gebeurd, in België, in zo'n treurig door God verlaten oord met luiken voor de ramen. Natuurlijk nog wel even gebeld, maar door die herrie werd er natuurlijk niet opgenomen. Terug naar huis.

Diana Ross was een groot voorbeeld. Patricia had net zo'n wolk van een jurk. Maar daar stond ze in een friethok met een overstromende wc en de urine kroop omhoog in de tule.

Maar in België was ze ook weleens aan de rand van net zo'n dorp opgewacht door een fanfare en werd ze in een koetsje naar de feesttent vervoerd.

Deze avond was de bestemming Oldenzaal, in Twente. Wéér was niets zoals ze het wilde.

Op je hoge hakjes door de modder, slecht geluid, lelijk licht. Dit was de nachtmerrie-plus. De mannen kwamen op haar af, vervormd als in een horrorfilm. Het stonk naar drank en rook. Ze herinnert zich die pakjes shag in borstzakken. Dat ze aan haar statief zaten en de microfoon tegen haar kin knalden. Broeken naar beneden.

Dit was het, ik tred niet meer op

Ze werd duizelig en bang en uiteindelijk miselijk. Het publiek was de lallende vijand.

Ze kapte de show af. Maar bij de uitgang werd ze opgewacht door de uitbater. Hij had een mes in zijn hand. Als ze haar optreden niet voltooide, zouden er ongelukken gebeuren. Ze zong nog twee liedjes.

EEN BEGINNETJE

Een seconde, hoogstens anderhalf, zesendertig beeldjes op zestien millimeter duurt het shot. Patricia staat voor een spiegel, ze heeft een badlaken wat slordig om het frêle lijf en laat een redelijk stuk blote rug zien. Maar in mijn herinnering had ik haar in bad geluld...

Wat zal ik zeggen? Ik ben een liefhebber. Met een tanend geheugen.

Ik was *Toppop*-regisseur. Het was 1981. We zaten in de fase dat we trachtten te concurreren met een toenemende en uiteindelijk dodelijke stroom imponerende videoclipps. Patricia kreeg een hit met *Saturday nights*. Ik maakte een filmpje dat de coupletten coverde. In de studio namen we de refreinen op. Patricia stond met haar rug naar een groene laserkrans. Ze droeg een gouden kozakkenbroek en een topje waarin haar borstjes nog alle ruimte hadden.

Nee, ik heb nooit iets met Patricia gehad, zelfs nooit iets geprobeerd. Het leeftijdsverschil, hè. Behalve dan dat ik mijn lusten botvierde door haar halfnaakt voor een spiegel te laten poseren dus. Verder dan dat ging het niet. Nu bood het vervolgrepertoire van Patricia ook weinig aanleiding om mijn erotische fantasieën te exploiteren.

Maar toen was het mooi geweest. Onder politiebegeleiding verliet ze Oldenzaal. Nauwelijks op de terugweg zei ze: 'Dit was het, ik treed niet meer op.' Ze had boekingen staan, contracten getekend, het kon haar niet schelen. Anderhalf jaar heeft ze geen optreden meer gehad. De carrière van Patricia Paay dreigde in de knop te breken.

In de nachtclub

De leider van het orkestje keek gespannen naar het meisje achter de microfoon. Ze voelde zijn ogen in haar rug prikken. Ze draaide zich even om, zijn hoofd ging kort omhoog. Kennelijk vond hij dat ze iets te laag zat terwijl ze *Bye bye blackbird* zong. Ze zette door, tenminste veroverde zij de zaal.

Daar was de man die haar zo kritisch beluisterde niet mee bezig, zijn perfectionisme stond zijn veroveringsdrang in de weg. Hij kon niet 'schmieren'. Het zangeresje richtte zich met haar volgende liedje, *Fly me to the moon*, tot de meisjes aan de bar, lekkere, vrolijke, blonde hoeren. Ze deed het goed, ze deed iets dat ze kon.

De vaste zangeres had zich ziek gemeld. 'Mag ik dan voor haar invallen?' vroeg Patricia aan haar vader, die met zijn orkestje een 'engagement' had in de Plaza, op de 's-Gravendijkwal in Rotterdam. Hij aarzelde. Want hoe jong was ze? Vijftien jaar. Het zou zelfs de aandacht van de arbeidsinspectie kunnen trekken, dit was kinderarbeid. Maar de eigenaar van de nachtclub was bereid het risico te nemen. Vader Paay overhandigde zijn oudste dochter een dik boek: de teksten van '1001 songs'. 'Ga jij er maar zo veel mogelijk van leren,' zei hij, 'anders ben jij

Op *Saturday nights* volgde *Tomorrow*, zo'n liedje dat de vullingen uit je kiezen deed knallen. Maar helemaal gewonnen gaf ik me niet. Ik meende mij een witte jurk te herinneren die zo krachtig van achteren werd verlicht dat het toch tenminste bij de benen pikant doorzichtig werd. Sorry, Annie. Ik check het op YouTube. En weer: welnee. Patricia blijft verontrustend lang playbacken in mediums en close-ups. Op 2:10 wordt de reden van die beperking onthuld: in de studio zit een kinderkoor op twee trappen, slecht uitgelicht trouwens, die arme kinderen krijgen niet eens een eigen shot. Zelfs die hond niet, toch een troetelige golden retriever. Dan geschiedt op 3:02 het wonder: het voorlicht gaat uit, de rok van Patricia wordt doorzichtig en ze is niet te beroerd dat in een pirouette te versterken.

Dat bewonder ik in Patricia: ze snapt het. Het leven is een spel met dodelijke afloop, je moet er maar wat van maken, ook als het tegenzit.

Ze vroeg me een boek met haar te schrijven dat eerder visionair dan nostalgisch moest worden. Wist ik veel waar ik aan begon. En dat is precies wat het leven zo leuk maakt.

niet de zangeres die ik zoek.' Veel liedjes kende Patricia al, toch studeerde ze harder dan ze op school gewend was.

Het systeem was: als iemand uit het publiek een liedje wilde horen, dan zong je dat. Pa Paay tutte zijn dochter op, ze kocht een cocktailjurkje en vond pumps maatje 35. En ze slaagde. In deze met schemerlampjes verlichte pluchen nachtclub maakte ze haar debuut.

Een artiest

Ze wist eigenlijk niet wat ze wilde worden. Een beautysalon leek haar wel wat. Dan zei haar opa: 'Dan word ik er portier.' Sociaal werker, dat kon ook. 'Ik constateerde dat mensen graag met me spraken en me van alles vertelden, en dat ik ze dan kon helpen.' Maar hoewel

er altijd muziek in haar huis was, ambieerde ze geen carrière als zangeres.

Ze had zelfs na het succes niet eens zozeer de smaak te pakken; ze ontdekte vooral dat het een snelle manier was om wat geld te verdienen. Die eerste avond was er een man in het publiek die alle artiesten op de bühne honderd gulden wilde betalen als ze voor hem *Vanavond om kwart over zes ben ik vrij* van Willeke Alberti wilden spelen.

Ik zit in een vak waar
nog nooit iemand naar
mijn diploma's heeft
gevraagd

Patricia mocht blijven in de Plaza, zij werd de vaste zangeres. De vierde en laatste klas van de ULO bezocht ze niet eens meer. 'Ik zit in een vak waar nog nooit iemand naar mijn diploma's heeft gevraagd.'

Ze kon nog nauwelijks lopen of ze ging al mee naar optredens van haar vader. Ze noemt hem een 'beroepsmuzikant'. Hij speelde de viool en de saxofoon. In de jaren vijftig had hij nog emplot met werk dat dicht bij hem stond: zigeunermuziek, jazz, licht klassiek.

Toen begonnen Italiaanse orkestjes Nederland te overspoelen. Het leek hem niet te storen. Hij was al nooit goed geweest in genieten. 'Hij kon niet loslaten, hij kon niet uit zijn dak gaan. En hij had zo'n mooie klank. Net als Stan Getz, een mooi langzaam vibrato. Maar als hij dat moment van een solo had, wilde hij het zo perfect spelen dat hij vergat te genieten. Maar je speelt weleens een valse noot, je zingt weleens vals. Maar dan zit er juist gevoel in. Liza Minelli heeft haar hele leven vals gezongen, maar het komt wel uit haar hart.'

▲ Patricia op het Nationaal Songfestival met presentator Pim Jacobs

EEN BESPREKING

'Niets kan mij meer raken', zegt Patricia Paay. We zitten voor onze eerste 'boekbespreking' in de bar van het Hilton Hotel. Patricia woont tweehonderd meter verderop, ze is desondanks met de auto gekomen. Een witte Mercedes cabrio. Cadeautje van Nicky, zeggen de roddelaars bij de Joffers. 'Wat denk je dat hij ervoor terugkrijgt?' hoor ik Patricia gewoon zeggen, en dan met iets van een Rotterdams accent. Maar het is haar eigen auto.

Het is bij de start van zo'n project van belang goede afspraken te maken, maar Patricia lijkt daarin niet bovenmatig geïnteresseerd. Dat boek wordt geen 'moneymaker', dat boek wordt een 'statement'. Een laatste openbaar optreden misschien wel.

Ik stel dat ik niet van plan ben haar 'ghostwriter' te worden (wiens naam hoogstens met kleine lettertjes in het colofon valt terug te vinden), dat ik ermee kan leven dat haar naam groot op de cover komt, maar daar staat die van mij in kleine lettertjes onder. Ook ik ben te oud om ijdelheid als een van de zeven zonden te zien.